

KY WOLNEJ POLSCE

CODZIENNE PISMO SAMODZIELNEJ BRYGADY STRZELCÓW KARPACKICH

M.p., Środa 4 czerwca 1941 r.

Rok II-Nr 133 (239)

Do

N A S Z Y C H C Z Y T E L N I K Ó W

Nakład naszej gazetki w ostatnich kilku miesiącach podwoił się.

Prawie jedna trzecia naszych Czytelników to strzelcy - wśród nich zaś - na pierwszym miejscu artylerzyści.

Nasuwa się wniosek - że pismo widocznie spełnia swoje zadania.

Po ulepszeniu szaty zewnętrznej, usprawnieniu techniki wydawniczej, co pozwoliło nam o ośm godzin wcześniej oddać pismo do rąk Czytelników, powiększeniu treści, przez wprowadzenie dwóch dodatków tygodniowych, - pragniemy zrobić dalszy krok naprzód.

W tym celu stawiamy Wam pytanie:

JAKIEM, CHCIELIBYŚCIE MIEĆ WASZE PISMO ?

Nie ulega wątpliwości, że gdzie myślą tysiące, tam nie trudno o myśl nową i trafną.

Zdajemy sobie z góry sprawę z tego, że może nie wszystkie myśli i projekty, nawet słuszne i trafne, - z takich, czy innych powodów będą mogły być zrealizowane. Jednakże w dążeniu do dalszego podniesienia poziomu naszego pisma - nie chcemy i nie powinniśmy pomijać żadnej sposobności, mogącej nam to ulepszenie ułatwić.

Zatem - o z e k a m y !

Wnioski i uwagi prosimy nadsyłać do dnia 15-go czerwca br.

Redakcja

T E L E G R A M Y

WSPÓŁPRACA BRYTYJSKO -- KANADYJSKA

Londyn 3.VI.(R) Między prem.Churchillem i prem.kanadyjskim Mackenzie Kingiem odbyła się rozmowa radiofoniczna w czasie której ujawnione zostało znaczenie współpracy kanadyjsko-brytyjskiej.

Mackenzie King zapowiedział zwiekszony z miesiąca na miesiąc udział pomocy kanadyjskiej w wysiłku wojennym W.Brytanii. W ciągu br.przesłana będzie do Anglii 3-cia dywizja piechoty kanadyjskiej, dywizja pancerna, brygada ozołgów i liczne inne posiłki wyposażone i utrzymywane na koszt Kanady. Marynarka kanadyjska liczy już 50 tys. ludzi, działa pozatym w Kanadzie 50 ośrodków wyszkolenia, 20 centrów zaopatrzenia i 20 punktów zbornych.

Premier Churchill odpowiadając podkreślił, iż "tyrani i gangsterzy narcowo-socjalistyczni" nie mogą zrozumiąć samorzutnego udziału odległej od Europy Kanady w walkach, prowadzonych w obronie zasad wolności. Nie ma wątpliwości, że razem z krajami imperium oraz starego i nowego kontynentu zdolamy przewyciężyć wszelkie przeszkody - zakończył Churchill.

WZMOŻONA POMOC U.S.A.DLA W.BRYTANII

Nowy Jork 3.VI.(R) Prez.Roosevelt podpisał ustawę przyznającą dostawom do W.Brytanii pierwszeństwo przed innymi zamówieniami państw zagranicznych. Pozwoli to na przyspieszenie produkcji i dostawy broni z U.S.A. do Anglii. Do tychczas z pierwszeństwa takiego w fabrykach amerykańskich korzystały tylko zamówienia armii i marynarki Stanów Zjedn. A.P.

PROTEST FRANCUSKI

Londyn 3.VI.(R) Francuski ambasador w Madrycie wystosował notę do bryt.ambasadora w Hiszpanii Sir Samuel Hoare protestującą przeciw zbombardowaniu w Sfax (Tunis) statku francuskiego "Rabelais".

BOMBY NIEMIECKIEGO POCHODZENIA

Dublin 3.VI.(R) Komunikat oficjalny o publikowany przez rząd Irlandii podaje, że bomby rzucone ostatnio na Dublin są pochodzenia niemieckiego. Ostry protest został wysłany do rządu niemieckiego. Rząd irlandzki zażądał przy tym udzielenia pełnego odszkodowania właścicielom zniszczonych nieruchomości i rodzinom ofiar. Domagać się ma on również wydania jaknajzurowszych zarządzeń, zapobiegających nowym przelotom nad terytorium i wodami terytorialnymi Irlandii samolotów niemieckich

W ciągu jednego z ostatnich nalotów uszkodzony został ratusz w Belfaście. Oddziały ratownicze zdołały jednak uratować od pożaru główne części gmachu. Pozatym pewnych uszkodzeń lub zniszczeń doznało 30 kościołów.

STRATY LOTNICZE W MAJU

Kair 3.VI.(R) Brytyjskie Min.Lotnictwa ujawniło, że w ciągu miesiąca maja straty angielskie nad W.Brytanią wynoszą 8 maszyn. Nad Niemcami i terenami okupowanymi RAF stracił 67 aparatów. Straty niemieckie podane były już przed 2-ma dniami. Straty nieprzyjaciela w samolotach na Bliskim Wschodzie wynoszą w maju 244 maszyny. Lotnictwo bryt.zaś straciło 65 samolotów. Pewna ilość pilotów ang.zdołała się uratować.

W ten sposób ogólna liczba samolotów niemieckich zniszczonych w ciągu pięciu miesięcy br.na B.Wschodzie wynosi 1.243..

NOWY D-CA R.A.F.NA BLISKIM WSCHODZIE

Londyn 5.VI.(R) Nowym Komendantem sił lotniczych na B.Wschodzie został vice-marszałek A.W. Tedder. Jest on jednym z pionierów rozwoju bryt.bazy lotniczej w Singapore.Był też zastępcą szefa lotn. marsz.Sir Arthur'a Longmore.

RAF NAD NIEMCAMI I BERLINEM

Londyn 3.VI.(AFI) Źródła neutralne podają wiadomości o tem, jak ciężkie straty wyrządzają w Niemczech nowe bomby angielskie. Dzielnica ministerstw w Berlinie została znacznie uszkodzona przez bomby. Pewien Amerykanin przybyły z Niemiec do Lizbony, opowiadał, jak jedna bomba zburzyła kompletnie dworzec kolejowy w Witzleben pod Berlinem, zerwała dachy w sąsiedztwie, a siła jej wybuchu potłukła wszystkie szyby na przestrzeni ponad 1,5 km.wokoło. Schrony w Berlinie są b.źle zbudowane i często zawalają się gdy bomby angielskie eksplodują, nawet w pewnej od nich odległości. Stolica niemiecka do tej pory miała tylko przedsmak tego, co jej przygotowują bombowce angielskie. Obecnie dzięki potwornej sile wybuchowej nowych bomb angielskich ładunek jednego bombowca bryt.wyrządza tyle strat, co dawniej bomby całej eskadry.

Prasa szwajcarska podaje, że podróżnicy którzy powracają z Hannoveru, Hamburga i Bremen byli świadkami usiłowań niemieckich maskowania różnych obiektów, aby zmniejszyć szkody wyrządzone przez bombardowanie RAF-u. Wielkie
(c.d.na str.4-ej)

WSPÓŁCZESNA MARYNARKA WOJENNA
(ciąg dalszy)

Jeżeli zwiększymy szybkość okrętu bojowego ewent. zmniejszymy opancerzenie i kaliber dział - otrzymamy typ okrętu zwany krażownikiem bojowym (battle cruiser, Croisier de bataille, Schlacht Kreuzer, bojowej krejser, crociatore di battaglia). Będzie to już jednostka mogąca działać samodzielnie, a przez zadania ogólnych okrętu bojowego, mogąca służyć do pościgu za krażownikami nieprzyjacielskimi i ich niszczenia. Do tego rodzaju okrętów należą brytyjskie okręty "Renown" i "Repulse" - (32.000 t. - szybkość 31.5 węzłów, uzbrojenie 6x15 cal.) Okręty te wymagają maszyn o większej mocy (maszyny "Renown" i "Repulse" 112.000 H.P.). Do rzędu krażowników bojowych należą również najpotężniejsze okręty niemieckie "Scharnhorst" i "Gneisenau" (oba po 26.000 t., uzbrojone w działa 9x11 cal. i największa szybkość 27 węzłów). Tak zwane kieszonkowe okręty bojowe jak "Lützow" (dawnej "Deutschland") i "Admiral Scheer" (o wyporności 10.000 t., szybkości 26 węzłów i uzbrojone w działa 6x11) chyba ze względu na małą szybkość można zaliczyć do okrętów bojowych - właściwie należą one do rzędu krażowników opancerzonych o małej szybkości. Odnosi się to szczególnie do starych niemieckich okrętów w rodzaju "Schlesien" lub "Schleswig Holstein" (znanego z bombardowania Westerplatte.)

Następną odmianą okrętów są okręty przeznaczone do patrolowania na nieznacznych odległościach - zwalczania lotnictwa, łodzi podwodnych i mniejszych jednostek morskich, jakimi są kontr-torpedowce, torpedowce i ścigacze, oraz do zagrożania nieprzyjacielskim linjom komunikacyjnym, ścigania i niszczenia transportów i frachtowców. Okręty te noszą nazwę krażowników - posiadają znaczną szybkość, ponad 30 węzłów, a włoskie nawet przeszło 37 węzłów (Bartolomeo Colleoni" i "Giovanni delle Bande Nere"), bardzo mocne maszyny około 80.000 H.P. przy względnie nieznacznej wyporności od 5.000 do 10.000 t. Większe z nich uzbrojone są w 8 cal. działa, najczęściej 8x8 cal., lżejsze 12x6 cal. - 6x4 cal. Prócz tego posiadają one silne uzbrojenie o.p.l. w postaci 8x4 cal., lub 4x4 i po 2 lub 1 zespołu pomponów - czyli szybkostrzelnych 2 funtowych działek o.p.l. - sprzężonych po 8 sztuk razem i zespoły sprzężonych 1/2 cal. k.m. - z dodatkiem pewnej ilości zdwojonych k.m.

Większe z nich posiadają wyrzutnie samolotowe i do 3-ech samolotów, pancierz tych okrętów nie przekracza cala - załoga zaś wynosi od 500 - 800 osób - typowymi przedstawicielami ich w marynarce brytyjskiej są krażowniki, klasy "Liverpool", "Fidgi", lub klasy "Ajax", - francuskiej - klasy "Suffren" i kl. "Duquesne" lub kl. "La Motte Picquet". W marynarce niemieckiej kl. "Blücher" kl. "Leipzig" i kl. "Köln" (wszystkie trzy zatopione), lub włoskiej kl. "Zara" - kl. "Condottieri" i kl. "Bari" - (ostatnie 3248 t). Specjalnym typem krażownika pomocniczego jest "lotniskowiec". Lotniskowiec ma za zadanie - przeciwdziałanie nalotom nieprzyjacielskiego lotnictwa na jednostki i formacje marynarki wojennej, patrolowanie konwojów i ochronę przeciwko łodziom podwodnym. Jako zadanie - czynne atakowanie jednostek floty nieprzyjacielskiej i zatapianie ich, względnie przygotowywanie do ataku na nie okrętów bojowych. W tym celu lotniskowiec jest zaopatrzony w samoloty dwojakiego rodzaju - wolniejsze o znacznym udźwigu, wyposażone w miny głębinowe i bomby przeznaczone do działań przeciw łodziom podwodnym oraz szybkie samoloty myśliwskie do zwalczania bombowców i myśliwców nieprzyjacielskich, ewentualnie niszczenia nieprzyjacielskich samolotów rozpoznawczych i patrolujących.

Lotniskowce mają specjalną budowę umożliwiającą w szerokiej mierze lądowanie samolotów na ich pokładzie w czasie ruchu okrętu. Prócz tego zaopatrzone są w dźwigi boczne do podnoszenia samolotów w razie osiadania ich na wodzie i liczne zabezpieczone hangary do ich przechowania. Posiadają one silną artylerię o.p.l. Ilość samolotów na lotniskowcu wynosi 17-34 - wyporność jego od 10.000 t. do 25.000 t. Szybkość od 25-30 1/2 węzłów. Lotniskowce wyposażone są w maszyny o mocy od 90.000 K.M. do 110.000 K.M. lub 40.000 K.M. dla lżejszych typów. Szczególną cechą lotniskowca jest jego zwrotność. Niestety ze względu na wysokie położenie kadłuba, który nie powinien być zalewany falą, szeroki i drugi pokład - do 270 m. lotniskowce są łatwym celem dla ataku bombowców i torpedowców nieprzyjacielskich i zreguły muszą być dobrze chronione. Koszty budowy lotniskowca dochodzą do 5 milionów funtów. Włochy posiadają od niedawna jeden lotniskowiec ("Graf Caporali"). Włochy zaś nie mają dni jednego.

Podobnemu zburzeniu uległ również i Hamburg, szczególnie dzielnica portowa. W Bremen, podróżny widział zupełnie puste spichlerze i składy kawy.

Pewien oficer niem. oświadczył otwarcie, że nie wierzy, aby ludność niemiecka narażona na ciągłe bombardowa-

nia, zdolna była przetrzymać przez całą wojnę naloty z tą samą wytrzymałością, co londyńczycy.

Niemcy zdają sobie sprawę, że okres najintensywniejszych nalotów bryt. jeszcze się nie rozpoczął.

O S T A T N I E W I A D O M O Ś C I

NAPIĘTE STOSUNKI W GRECJI

Stambul 3.VI.(SS) Wg informacji przedostających się ze źródeł bałkańskich wojska niemieckie wycofują się z Bałkanów w kierunku północnym. Hitler chciał początkowo wycofać wszystkie swoje wojska z Grecji za wyjątkiem oddziałów przeznaczonych do walk na Krete, uważając Grecję za strefę wpływów włoskich. D-ca sił niemieckich na Bałkanach gen. List zdołał jednak przekonać Berlin, że pozostawienie samych Włochów w Grecji groziłoby niebezpieczeństwem rozruchów wewnętrznych, ponieważ Grecy pałają szczerą nienawiścią i pogardą do Włochów.

Dlatego pozostawiono w Grecji dwie dywizje niemieckie, których zadaniem będzie interweniować na wypadek ewentualnych tarć pomiędzy ludnością grecką, a Włochami.

REKONSTRUKCJA LEGALNEGO RZĄDU GRECKIEGO

Kair 3.VI.(R) Dostosowując się do zmienionych warunków król grecki Jerzy II dokonał rekonstrukcji rządu. Zmniejszo na została ilość członków gabinetu, a niektórym jego dotychczasowym członkom powierzono misje w krajach zagranicznych.

Premierem, min. spr. zagr. i min. finansów pozostał Tsuderos. Wiceprem. i min. marynarki adm. A. Sakellariu, min. lotnictwa Nicolaidis, min. sprawiedliwości i tymczasowym min. wojny Dimitrakakis, min. pracy Dimitratos i min. marynarki handlowej Teofanidis.

ZŁOTO GRECKIE W AMERYCE

Londyn 3.VI.(N.E.B.) Korespondent "Times'a" w Kairze donosi, że ani w Grecji, ani na Krecie, Niemcy nie znaleźli ani jednej sztaby złota greckiego, które na czas zostało wywiezione w bezpieczne miejsce do Stanów Zjedn.

KRÓL BORYS ODWIEDZA FERDYNANDA W SŁOWACJI.

Ankara 3.VI.(A.P.) Radio tureckie podało, że bułgarski król Borys w towarzystwie kilku osób ze swej świty udał się do Słowacji, gdzie spotkać się ma z przebywającym tam ojcem b. carem Ferdynandem, rzekomo z racji obchodu jego rocznicy urodzin.

NIEMCY SZANTAŻUJĄ ROSJĘ

Niemcy patrolują Morze Czarne.

Waszyngton 3.VI.(A.E.) Tutejsze koła

dyplomatyczne otrzymały nowe informacje, potwierdzające koncentracje wojsk niemieckich na granicy rosyjsko-niemieckiej; są to dywizje, które walczyły na Bałkanach. Zapomocą presji wojskowej Niemcy usiłują uzyskać pewne koncesje od Rosji, ażeby zapobiec widmu klęski głodowej w krajach okupowanych, które ich mocno niepokoi.

Do Konstancy napływa coraz więcej oficerów niemieckich wszystkich rodzajów broni. Ścigacze morskie, samoloty i niemieckie łodzie podwodne ostentacyjnie patrolują Morze Czarne, dozorując jednostki floty rosyjskiej.

Pojawiające się na nowo pogłoski ze źródeł rumuńskich o bliskim ataku niemieckim na Ukrainę, nie są brane poważnie. Panuje raczej przekonanie, że Hitler chce poprostu uzyskać pewne ustępstwa od Rosji, a jednocześnie trzymać Turków w stanie niepewności.

ĆWICZENIA PRZECIWSPADOCHRONOWE

w R o s j i

Moskwa 3.VI.(AFI) Rosyjskie władze obrony cywilnej w kilku rejonach Ukrainy zarządziły ćwiczenia obronne przeciw desantom spadochronowym. Mają one być naśladowaniem ćwiczeń zapoczątkowanych w prowincji moskiewskiej. Wg założenia taktycznego kombinowane desanty z powietrza i morza zostały odparte i unieszkodliwione po zaciętej walce na polach w miejscowości Kakówka, nad morzem Czarnym, gdzie w r. 1920 bolszewicy powstrzymali armię Wrangla. W ćwiczeniach bierze udział ponad 18.000 osób.

W ub. niedzielę w Tyflisie zarządzo no próbne zaciemnianie światła.

NOWA POŻYCZKA WEWNĘTRZNA W Z.S.R.R.

Moskwa 3.VI.(R) Komisarz finansów Zwieriew ogłosił przez radio rozpisanie nowej pożyczki wewnętrznej na sumę 9 i 1/2 miliarda rubli sowieckich.

STATKI FRANCUSKIE PRZEWOŻĄ NIEMCÓW

Londyn 3.VI.(R) Holenderski okręt wojenny "Kinsbergen" zatrzymał na wodach Indyj holenderskich statek francuski "Winnipeg" o poj.ok. 8,5 tys. ton, który wypłynął z Marsylii i zatrzymał się w Dakarze, wioząc na pokładzie 200 Niemców udających się na Martynikę. Badany jest charakter podróży tych niemieckich pasażerów.

W POSIADŁOŚCIACH FRANCUSKICH nad Morzem Śródziemnym

Vichy 3.VI.(R) Gen.Weygand przybył z Algieru do Vichy celem złożenia sprawozdania marsz.Petainowi o sytuacji w A f r y c e P ó ł n o c n e j. Jakkolwiek koła miarodajne nie przypisują tej wizycie specjalnego znaczenia, wskazuje się, że naloty bryt.na statki włoskie w Sfax "uczyniły z T u n i s u wrażliwy punkt na M.Śródziemnym"

Radio paryskie doniosło, że kilka lotników w S y r i i było ponownie bombardowanych przez samoloty bryt. Wysoki komisarz francuski w Syrii gen. Dentz zarządził stan oblężenia we wschodniej Syrii.

Do wyjeżdżać franc.władz konsularnych z P a l e s t y n y opiekę nad interesami francuskimi objął konsul hiszpański.

RASZID ALI W TEHERANIE

Teheran 3.VI.A.P. Raszid Ali przybył ub.nocy do Teheranu, gdzie zamieszkał w hotelu Ferdusi.

NA B.WSCHODZIE SYTUACJA BEZ ZMIAN

Kair 3.VI.(R) Wtorkowy komunikat wojenny jest bardzo zwięzły i stwierdza, że na wszystkich frontach sytuacja nie uległa żadnym zmianom.

W nocy na poniedziałek podjęto w L i b i i ponowny atak lotniczy na obiekty wojskowe w Benghazi wywołując szereg eksplozji i pożarów w porcie. W niedzielę strącono 2 JU 87 nad Tobrukiem ogniem dział przeciwlotniczych. Poprzedniej nocy artyleria przeciwlotnicza strąciła jeszcze jeden samolot pod A l e k s a n d r i ą.

Ostatnie wiadomości z A b i s y n i i stwierdzały, że oddziały powstańcze zajęły forty położone na wschód od Debarasz. Miasto samo znajduje się już w ich rękach. Miejscowość Vilo, niedaleko Laszenti została również zajęta. Inne oddziały powstańcze, posuwające się w kierunku południowym znajdowały się już o ok.80 km. na północ od Dziabbaseire. Resztki 16 batalionu włoskich wojsk kolonialnych w sile 650 ludzi zostały w okręgu Soddu otoczone.

Lotnictwo brytyjskie w dalszym ciągu atakowało w Abisynii pozycje i kolumny transportowe nieprzyjacielskie w okręgu od Gondaru do Sciola, nad rzeką Omo i w Debaresz. Jeden samolot brytyjski nie powrócił do bazy.

Na innych frontach na B.Wschodzie nic szczególnego nie zaszło.

W I r a k u regent Emir Abdul Illah powierzył Dżemilowi Modafi misję utworzenia nowego rządu w Bagdadzie.

SŁABE NALOTY NA ANGLIĘ

Sukces lotników polskich.

Londyn 3.VI.(R) W ciągu poniedziałku zanotowano tylko nieznaczną działal-

ność lotnictwa nieprzyjacielskiego nad W.Brytanią. Bombardowana była tylko jedna miejscowość, gdzie jednak wyrządzone zostały lekkie szkody i nie było ofiar w ludziach. Następnej nocy naloty były również utrzymane na nieznaczną skalę. W dwóch miejscowościach zanotowano pewne szkody i ofiary w ludziach, m.i.śmiertelne.

Tegoż wieczora myśliwce bryt.zestrzeliły nad kanałem La Manche jeden Me 109 i jeden bombowiec nieprzyjacielski.

P o l s k i e R a d i o podaje w uzupełnieniu komunikatu według którego strącono nad kanałem La Manche bombowiec niemiecki, że bombowiec ten został zniszczony przez dwóch pilotów polskich.

Liczba zabitych na skutek nalotu na Dublin podniosła się do 34 osób, przy czym co najmniej 500 osób jest bez dachu nad głową.

WZNOWIENIE NALOTÓW NA NIEMOY I BERLIN

Nocy poniedziałkowej RAF dokonał silnego bombardowania północno-zachodnich Niemiec, docierając do okręgu berlińskiego. W Zagłębiu Ruhry bombardowano przede wszystkim Düsseldorf i Duisburg-Ruhrort. Mniejsza formacja atakowała Berlin.

Radio niemieckie przyznało, że bomby pożarowe o wysokiej sile wybuchowej zrzucono na B e r l i n, wyrządzając szkody materialne i ofiary w ludziach. Są również zabici.

Komunikat brytyjski stwierdza, że wywołano w B e r l i n i e wielkie pożary. Poza zagłębiem Ruhry bombardowano doki w Ostendzie i w St.Nazaire. Ogółem strącono 4 samoloty bryt.

W poniedziałek za dnia RAF bombardował żeglugę na kanale kilońskim, trafiając bezpośrednio w jeden ze statków, oraz inne obiekty w Szleswigu i Holsztynie. U wybrzeży norweskich zatopiono statek zaopatrzeniowy. Dwa samoloty bryt.nie powróciły z tego nalotu dziennego.

ROBOTNICZY ANGIELSCY PRZECIŃ KOMPROMISOM Z HITLEREM LUB MUSSOLINIM

Londyn 3.VI.(R) Konferencja partii pracy przyjęła dziś uchwałę stwierdzającą, że nie może być mowy o jakimkolwiek kompromisie z Hitlerem lub Mussolinim. Za tym wnioskiem wypowiedzieli się delegaci reprezentujący 2.430 tys. głosów, przeciwko przedstawicielom zaledwie 19 tys. głosów.

BAZY AMERYKANSKIE NA GRENLANDII

Nowy Jork 3.VI(A.P.) Prasa donosi, że wojska amerykańskie wysłane zostały na Grenlandię w celu przygotowania terenów pod nowe lotniska.